

« zurück blättern vor »

GRYF subst. m. (f.), ab 1511; auch *gref*, *gryfa*. **1)** ‘an Saiteninstrumenten: Leiste aus Hartholz, auf der die Saiten angeordnet sind’ – ‘w instrumentach strunowych: listwa z twardego drewna, na której umieszczone są struny’: (1698) 1949 KorczWiz 214, SP17 *konch z pereł subtelno sadzonych było w grefie w krzywych szyfach pełno, w podstawku [sc. lutni]*. o (1821) 1962 Wiad.bruk. *Kilka worków zmakulatury muzycznej [...] leżało na skrzypcach bez strun i gryfu*. o 1834 PT XII 633-4, SJAM *Skrzypak [...] Scisnął gryf krzepko*. – TR, L, SWIL, SW, LSP, DOR. **2)** ‘Kralle eines Vogels, Fang, Klaue’ – ‘pazur, szpon’: [hapax] 1769–1777 Zab.15 181, L *Bestya ta z płaskim ogonem, z czterema łapczkami, i gryfów trzech gronem*. – L, SWIL, SW (m. u.), LSP. **3)** ‘hervorstehender Teil des Hufeisens’ – ‘wystająca część podkowy’: 1779–1780 Kluk Zw.1 187, L o 1947 Kowal 63, DOR *W części przedniej [podkowy] od dotu znajduje się tzw. gryf, wykuwany oddzielnie i przespawany*. – L, SWIL, SW, LSP, DOR. **4)** ‘Gericht aus verschiedenen Fleischsorten oder Kuheutern’ – ‘zrazy, potrawa z różnego mięsa, ubitego i upieczonego; potrawa z krowiego wymienia’: SWIL, DOR. **5)** ‘Teil einer Form, mit der der Setzer eine Anzahl Lettern auf einmal mit der Hand beim Auseinandernehmen einer Druckspalte umfassen kann’ – ‘część formy, jaką zecer może objąć ręką przy rozbieganiu czcionek po zakończeniu drukowania’: vor 1861 SWIL *Rozdzielać kolumnę (stronnicę) na gryfy*. o vor 1861 SWIL *Ani jednego gryfu nie rozebrał jeszcze*. – SWIL (druk.), SW (druk.), LSP (druk.). **6)** ‘das, woran man etw. festhält: Henkel, Griff usw.’ – ‘to, co służy do trzymania: uchwyt, trzonek, rękojeść’: 1938 Eminowicz Drabina *byłoby tylko ten tu regulator lub gryf zasuwki okna chaty twej dał się przesuwac coraz dalej, hej*. o vor 1965 DOR *Gryf wiosła*. o vor 1965 DOR *Gryf parasola*. – SW, LSP, DOR (przestarz.). **7)** pl. ‘doppelte Noten, die mit Streichinstrumenten gleichzeitig auf zwei Saiten gespielt werden’ – ‘podwójne nuty grane smyczkiem równocześnie na dwóch strunach’: SW (muz.), LSP (muz.). o **Var:** *gref* subst. m., [hapax] (1698) 1949 KorczWiz 214, SP17; *gryf* subst. m., [hapax] 1769–1777 Zab.15 181, L – TR, L, SWIL, SW, LSP, DOR; *gryfa* subst. f., [hapax] 1779–1780 Kluk Zw.1 187, L – L, SWIL, SW. o **Etym:** nhd. *Griff* subst. m., ‘Teil eines Musikinstrumentes; Tierkralle; Eisenspitze vorn am Huf der Zugtiere; Teil am Schlachtvieh (im Bereich der Hinterkeule); Handgriff, Henkel; das, was man mit einem Griff erfassen kann (z.B. als Maßeinheit für die Anzahl gesetzter Zeilen im Druckereiwesen); in der Musik: Tonfolge’, GRI. o **Hom:** *gryf* subst. m., ‘Vogel mit Löwentatzen und Menschenkopf; Greif’, bel. seit 1412, STP, zuerst geb. MAŁCZ. o **Der:** *gryfnik* subst. m., ‘jmd., der Talg schmilzt und verkauft’, (1511) 1936–1948 CracArtific nr 212, SPXVI

Bernard grywnyk. Zuerst geb. Sw, nur für Inh. 4; *gryfik* subst. m.,
‘Schößling, Reis zum Veredeln von Obstbäumen’, [einzQu.] (1691) 1907 Pot.
Ogr.Fr.2 93 *przy gryfikach do szczepienia*. Nur für Inh. 6; *gryfik* subst. m.,
‘Henkel an einem Samowar oder Krug’, zuerst geb. Sw, nur für Inh. 6.

« *zurück blättern vor* »